

Ukrepi EU za pomoč ukrajinskim učencem in učenkam

Skupno gostujoče mnenje

Margaritisa Shinasa, podpredsednika Evropske komisije, pristojnega za spodbujanje evropskega načina življenja,

Marije Gabriel, evropske komisarke za inovacije, raziskave, kulturo, izobraževanje in mlade, ter dr. Igorja Papiča, ministra za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije.

Od začetka ruske invazije na Ukrajino 24. februarja si je v Evropski uniji zatočišče poiskalo več kot 6,5 milijona ljudi iz Ukrajine. Med njimi so večinoma ženske s šoloobveznimi otroki, ki so morale svoje premoženje, bližnje in stabilno življenje pustiti za seboj.

V Evropski uniji se kot neposredni sosedi in zavezniki Ukrajine zavedamo svoje edinstvene odgovornosti pomagati.

Od prvega trenutka te krize je bila naša prednostna naloga zagotoviti, da se ukrajinski otroci in družine počutijo dobrodošle v EU.

Milijoni so že od prvega dne prostovoljno odprli vrata svojih domov in pokazali solidarnost. Kot znak te solidarnosti je bila prvič v zgodovini aktivirana direktiva EU o začasni zaščiti, ki omogoča podelitev takojšnjega statusa zaščite na milijone osebam, ki bežijo pred vojno.

Pravica do izobraževanja je del tega statusa. Vsi begunci in begunke iz Ukrajine, ki so mlajši od 18 let in izpolnjujejo pogoje za začasno zaščito, imajo pravico do izobraževanja in usposabljanja v izobraževalnih sistemih EU – od predšolske vzgoje do osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja ter začetnega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Sprejeti tako veliko število otrok v naše izobraževalne sisteme v kratkem času je bila skupna odgovornost. Uspelo nam je zagotoviti, da postopek za vse učence in izobraževalce poteka nemoteno ter da se počutijo dobrodošli. Nenazadnje zato, ker vemo, kako pomembni so ustaljena dnevna rutina in neposredni stiki z drugimi otroki. Zlasti travmatizirani otroci morajo imeti možnost, da se učijo skupaj z vrstniki in so pri tem podprti z ustreznimi strategijami poučevanja.

Pri tem se soočamo z dvema pomembnima izzivoma. V večini primerov se morajo otroci za udeležbo pri pouku naučiti jezika države gostiteljice. Hkrati pa jim želimo dati priložnost, da še naprej uporabljajo svoj jezik in ohranijo svojo kulturo.

Zavedamo se, da morajo ukrajinski otroci in mladi ostati povezani z ukrajinskim kurikulumom, učno snovjo in jezikom, da se bodo lahko vrnili v Ukrajino in nadaljevali šolanje, takoj ko bo to varno. Ukrajinski mladi so prihodnost Ukrajine.

Sprejem tolikšnega števila ukrajinskih beguncev in begunk v evropske šole in univerze pa je tudi izjemna priložnost za delitev našega evropskega načina življenja in pripravo ukrajinskih mladih na njihovo evropsko pot.

Zelo dobro sodelovanje z ukrajinskimi sogovorniki je bilo ključnega pomena za vse naše delo. Kjer je bilo možno, je šolanje v Ukrajini po 14. marcu ponovno steklo na podlagi učenja na daljavo. Digitalno izobraževanje in učenje na daljavo lahko ponudita kratkoročne do srednjeročne rešitve za ukrajinske otroke begunce, saj zagotavljata nadaljevanje izobraževanja na ustrezni ravni. Zato smo v sodelovanju z ukrajinskim ministrstvom za izobraževanje zagotovili, da je ukrajinsko šolsko gradivo na voljo tudi učencem in učenkam, ki so v EU.

Med begunci in begunkami iz Ukrajine je veliko učiteljskega kadra in v številnih državah so bili vzpostavljeni različni mehanizmi za njihovo zaposlovanje po hitrem postopku. Izmenjave z ukrajinskimi organi državam članicam omogočajo, da dokumentacijo o izobrazbi preverijo v uradnih podatkovnih zbirkah, saj so mnoge države odpravile upravne ovire za dostop do poklica in priznavanje predhodnih kvalifikacij.

Komisija tako učiteljem iz EU kot tistim, ki so pobegnili iz Ukrajine, zagotavlja brezplačne vire in informacije v podporo pri njihovem vsakdanjem delu prek spletne platforme za šolsko izobraževanje in usposabljanje School Education Gateway. Poleg tega posebne skupine za razpravo spodbujajo medsebojno podporo učiteljem in učencem v Ukrajini in sosednjih državah, pri čemer je v skupnost eTwinning vključenih več kot 3 000 učiteljev in učiteljic iz Ukrajine.

Evropska komisija prav tako mobilizira sredstva EU, da bi države članice podprla pri sprejemu in vključevanju beguncev in begunk iz Ukrajine.

To zajema tudi program Erasmus, tj. program Evropske komisije za podporo izobraževanju, usposabljanju, mladini in športu v Evropi. Ukrajinski študenti in študentke v tujini prek tega programa prejemajo podporo, prilagojeno njihovim potrebam.

Vsa ta skupna prizadevanja Evropske komisije in držav članic EU imajo isti cilj: zagotoviti, da se vsi učenci, bodisi v EU bodisi v Ukrajini, nadalje učijo in izobražujejo, ter pomagati izobraževalcem po vsej EU pri zagotavljanju tega izobraževanja v najboljših možnih pogojih. Ob koncu tega šolskega leta lahko z gotovostjo rečemo, da smo pripravljeni na jesen in da bodo naše šole ostale varno zatočišče za vse učence in učenke, pa naj bodo begunci ali državljani EU.

Vsaka vojna je vojna proti otrokom. Ukrajina lahko računa na Evropsko unijo, da bo podpirala in ščitila prihodnost njenega ponosnega naroda. Ukrajina in Evropska unija zagovarjata enak način življenja, enak model družbe ter enake vrednote in načela. In naša solidarnost je temeljni steber našega partnerstva – tako danes kot v prihodnosti.